

الذی کان من انوار الوجه منیراً؛ **انجام**؛ و ظهور القیوم لایات
للمفترسین و بیئات للمخلصین.
خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن، ۱۳۹گ، ۱۷ سطر،
اندازه: ۲۰/۲×۱۲ سم [ف: ۱-۴۳۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۲۸

آغاز: بسمی الاعظم الاقدس العلی الابهی یا عندلیب اسمع النداء
انه یتظهر مرة باسم الحبيب و اخر باسمی المحبوب و تارة باسم؛
انجام: هنیئاً لمن فاز بایامی و مریتاً لمن شرب کوثر الحیوان من
هذا القلم.

خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم، تا: ۱۳۱۷ق؛ مصحح؛ ۱۶۰گ
(۳۰-۱۸۹)، ۱۵ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۲۲/۱×۱۳ سم [رایانه]

● کتاب المبین / کلام و اعتقادات / فارسی

al-k.-ol mobīn

کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ - ۱۳۲۴ قمری
kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 -
1906)

تاریخ تألیف: ۲۸ ذیحجه ۱۲۹۲ق
در یک «مقدمه» و چهار «سفر» با عنوان قاعده و مقصد و مطلب
و اشراق و مقام و باب.

[فهرست مشایخ ۵۶/۱ و ۳۴۴/۲]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۲۷۶

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۳۰۵ق؛ مجدول؛
۱۰۶۱ص، قطع: رحلی بزرگ [نشریه: ۷-۲۰۶]

● کتاب المبین / حدیث / عربی

al-k.-ul mubīn

شریف، محمد شریف بن کریم، ق ۱۴ قمری
Šarīf, mohammad šarīf ebn-e karīm (- 20c)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۳۰۵ق
مؤلف بعد از برادر بزرگش حاج رحیم خان قاجار مرجع فرقه
شیخیه بوده است. دارای مقدمه و چند فصل، درابتدا مأخذ کتاب
و مشایخ خود را ذکر می کند.

چاپ: دردو جلد بزرگ به چاپ رسیده است؛ مشارعربی،
ص ۷۳۳، ایران؛ سنگی، ۱۳۲۴ق، رحلی، ۱۷×۳۸ص
[الذریعة ۲۸۰/۱۷]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۲۲-۳۷/۱۲

آغاز: بسمله الحمد لله الکاين قبل کل موجود الموجود بذاته قبل
کل شاهد ومشهود الذی ... اما بعد فهذه در رثمنية سردتها وفراید
نفیسة نظمتها فی اشرف الاطوار وطرزت؛ **انجام**: وان شئت فبع
فقال له یزید اولی لک حقنت دمک ولم یتقصک ذلک من

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۳۱۵/۱۳

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲-۱۱۰]

← کتاب اللیلة ← اللیلة

● کتاب اللیل و النهار / متفرقه / عربی

k.-ul layl wa-n nahār

رازی، احمد بن فارس، ۳۲۶؟ - ۳۹۵؟ قمری
rāzī, ahmad ebn-e fāres (939 - 1006)

درباره برتری و برابری شب و روز و آن را پس از «کتاب السنة»
پرداخته است.

چاپ: قم، محقق: حامد الخفاف، مجله تراثنا، س ۴، ۴، ۱۴۰۹ق.
[سزگین ۲۱۳/۸ و ۳۶۰/۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۵۲/۴

آغاز: سألنی فنی من اهل الجبل جبل الماهین ان اثبت له ورقات
فی ذکر اللیل و النهار ... فارتجلت کتبی هذا شعفاله به فاوول ذلک
قول صاحب اللیل ان الله ... قال وجعلنا اللیل؛ **انجام**: هذا ما سنح و
برح فی الوقت و کنت املت کتابا سمیته کتاب السنة وفیه طرف
من علم الشریعة

کا: علی بن علی ابراهیم طوخی مالکی، تا: یکشنبه ۱۲
ذیحجه ۹۹۶ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۶گ
(۱۲۱-۱۲۶پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۱۳/۷ سم [ف: ۵-۲۱۰]

← کتاب المائة مقالة ← المائة فی صناعة الطب

← کتاب ما اشترک فی الفحص عنه جالینوس و ارسوطالیس ←
اعضاء الانسان

← کتاب ما امر اردشیر باستخراجه من خزائن الکتب التي وصفها
الحکماء فی التدبیر ← کتاب الدعوة و تدبیر المطاعم و المشارب
← کتاب ما یذکر و یؤنث من الانسان و اللباس ← ما یذکر و
یؤنث من الانسان و اللباس
← کتاب المباقل ← المباقل السبعة

● کتاب مبین / بهائیت / عربی

k.-e mobīn

بهاء الله، حسینعلی بن میرزا بزرگ، ۱۲۳۳ - ۱۳۰۹
قمری

bahā'-ol-lāh, hoseyn-'alī ebn-e mīrāzā bozorg (1818 -
1892)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۱۰۹

آغاز: بسم الاقدس العلی الاعلی هذا کتاب من لدنا الی الذی
توجه الی الله و هاجرنا الیه الی ان ورد بقعة العظمة و الکبریاء مقام

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276264

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

نقشینه، احمد بن محمد رضا، ق ۱۴ قمری
naqšīne, ahmad ebn-e mohammad rezā (- 20c)

تاریخ تألیف: گویا شعبان ۱۳۱۱ق
جدول‌هایی است به سیاق تنظیم شده برای هفتاد ماه
حساب‌دارای تجار و حسابداران که برای آسانی کار آنان در
چهار اصل (هزار تومان، یکصد تومان، ده تومان، یک تومان)
نگاشته شده است.
آغاز: هذا کتاب کشف الحساب از جهت رفاهیت خلق از یکرروز
الی هفتاد ماه قلمی میشود.
[فهرستواره منزوی ۲۷۲۳/۴]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۷۲۶
آغاز: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کاء، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «احمد» (بیضی)؛
جلد: مقوایی، ۱۵۰گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۵-۱۲۲]

کشف الحق < کاشف الحق

● کشف الحق = المعراج / کلام و اعتقادات، فلسفه / عربی

kašf-ul ḥaqq = al-mi'rāj

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
rašī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

تاریخ تألیف: شنبه ۱۱ ربیع الاول ۱۲۵۸ق؛ محل تألیف: هور
هندی در جزیره حصیوه نزدیک مسجد کوفه
رساله مفصلی است در معراج پیامبر (ص) طبق عقیده شیخیه،
و مؤلف بیشتر در مقام رفع اتهام از شیخ خود احمد احسانی است.
آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فبقول العبد ... کاظم بن قاسم
الحسینی الرشتی أن مسئله المعراج الجسمانی لتیننا (ص) مما
لا ینکرها الاملحدون ...

انجام: فمن شاء فلیؤمن و من شاء فلیکفر، و المرجع الی الله و
الملتقی عند الحساب و الحکم لله و لاحول و لا قوة الا بالله العلی
العظیم، و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین
المعصومین.

چاپ: مجموعه الرسائل چاپ ۱۲۷۷

[نسخه‌های منزوی ۹۱۹/۲؛ فهرست کتب مشایخ ۴۱۳؛ الذریعه ۳۲/۱۸؛ کشف
الحق]۴

۱. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه: ۱۶/۲

آغاز: الحمد لله الذی ارشد من استرشد الی سبیل الرشاد

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: قرن ۱۳؛ قطع: جیبی [نشریه: ۵-۶۰۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۳۸/۱

آغاز: ... و استادنا و سنادنا و معتمدنا اعلی الله مقامه و رفع فی الخلد
اعلامه؛ انجام: و اذ لم یهدتوا به فبقولون هذا افک قدیم ولا حول

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۴۰۳/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: ۱۰۸۹ق؛ اهدایی؛ شیخ محمد طاهری؛ جلد:
تیماج، ۱۷گ (۸۳-۹۹)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴-۱۲۸۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۲۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: ۱ ذیقعد ۱۰۹۴ق؛ اشکال حروف در نسخه و
اندازه آنها با نقطه ترسیم شده، یک مورد حاشیه از مؤلف؛ ۲۰گ
(۱۵-۳۴)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۵/۵سم [ف: ۳۱-۴۰۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۹۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی؛ رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۰گ،
۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۲۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۶۵۳/۲

آغاز: برابر؛ انجام: بق س دو میم و فاء و قاف ... و بعضی از سه
نقطه زیاده نمی‌دانند

بی‌کاء، تا: ۱۱۱۴ق؛ افتادگی؛ انجام؛ جلد: میشن، ۹گ (۱۴پ-
۲۲پ)، اندازه: ۱۱×۲۹سم [ف: ۶-۸۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۰۴۵/۲

آغاز: برابر؛ انجام: ناچار است که تعالیم ذکر کرده شود، و الله ولی
التوفیق و به الاعانه.

خط: نسخ، کاء: محمد رضا بن کریم، تا: ۱۵ محرم ۱۱۱۷ق؛ جلد:
تیماج، ۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۳-۲۰۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۱۰۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و ثلث، بی‌کاء، تا: ۱۱۶۶ق؛ کاغذ: خانباغ، ۸گ
(۲۷-۳۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۷/۵سم [ف: ۲۸-۱۵۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: ۱۳۵۱ق؛ جلد: سوخته [القبائی: ۴۶۲-]

۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۲۷۸/۵

آغاز: برابر؛ انجام: و مضاعف انتهاء او باشد چنانکه در تعریف
الف مذکور ...

خط: نسخ، بی‌کاء، بی‌تا؛ افتادگی؛ انجام؛ جلد: تیماج،
۲۰گ (۱۱۳پ-۱۳۲ر)، اندازه: ۱۹×۱۲/۵سم [مؤید: ۳-۲۳۱]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۰۹/۲

آغاز: الی رحمة الله الغنی عنایت الله الحسینی الشوشتری نداشت
که کشف تعالیم حروف؛ انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کاء، بی‌تا، جلد: تیماج، ۲۲گ (۲۳ر-۲۸پ و
۳۳ر-۴۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۰-۱۱۴]

● کشف الحساب (تنزیل در تنزیل) / حساب / فارسی

kašf-ol hesāb (tanzīl dar tanzīl)

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (نخا)؛ جلد بیست و ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276264

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

عربی ۹۶ و ۹۷ می باشد. در نه مجلس گویا سخنرانی منبری مجالس
باشد
[دنا ۱۰۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۹/۹۹
به نقل از کشف زمخشری؛ خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۱؛
اص (۱۹۴) [مختصر ف: - ۱۸۴]

● تفسیر آیه «انبیونی باسماء هؤلاء ان کنتم صادقین»
/ تفسیر / عربی
tafsir-e āyat-u «anbi'ūnī bi-asmā'-i hā'ulā' in kuntum
ṣādiqīn»
علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۷/۵۹ عکسی
آغاز: مسئله عن معنی قوله تعالی للملائكة انبیونی باسماء هؤلاء ان
کنتم صادقین و قوله یا آدم انبیهم باسمائهم
نسخه اصل: آستان قدس رضوی، ض ۲۱۵۰۹؛ خط: نسخ، کاه: سید
احمد بن محمد رضا حسینی صفایی خوانساری، بی تا؛ مصحح،
محشی؛ ۲۲ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۹۵]

● تفسیر آیه «ان ... خلق السموات و الارض فی ستة
ایام» / تفسیر / عربی
tafsir-u āyat-i «inna ... xalaq-as samāwāt wa-l arḍ fi
sittat-i ayyām»

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۰۳/۲۰
آغاز: ان الیوم اسم لزمان ظهور الشمس و مدة ظهور الشمس
تكون الاشياء مرئية و ذاک الزمان یکون یوما
خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۳؛ اص (۷۸)، اندازه: ۱۴/۵ × ۲۱ سم
[ف: ۳۲ - ۱۲۸]

● تفسیر آیه «ان فی خلق السموات و الارض» / تفسیر
/ عربی
tafsir-u āyat-i «inna fī xalq-is samāwāt wa-l arḍ»
یزدی حائری، محمد باقر بن مرتضی، ۱۲۳۹ - ۱۲۹۸
قمری
yazdī hā'erī, mohammad bāqer ebn-e morteza (1824 -
1881)
این آیه کریمه را ضمن چهار «مقام»، با استفاده از احادیث اهل
بیت علیهم السلام تفسیر کرده و مخصوصاً درباره عقل که سبب
تکلیف مکلفین است، از دید فلسفی و عرفانی بحث می کند.

۱. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۱۷/۲
آغاز: خداوند عالم در کتاب محکم خود می فرماید: «ان اول بیت
وضع للناس مکه مبارکاً و هدی للعالمین؛ انجام: پس امر کرد که
آنها را برگردانیدند و ایشان را برگردانید ... تمت بعون الملك
المنان ۱۳۲۴
خط: شکسته نستعلیق خوب، کاه: محمود بن معصوم مرندی، تا:
۱۳۲۴ق؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: گالینگور سرمه ای، ۶۹ گ
(۱۰۶-ار-۱۷۴پ)، اندازه: ۱۳/۸ × ۲۲ سم [ف: - ۱۱۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۲۶/۶
خط: نستعلیق، کاه: محمد رضا بن محمد صادق یزدی، بی تا، جا:
همدان؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱۱۷ گ
(۷۸-ار-۱۹۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۲ × ۱۶/۳ سم [ف: ۵ - ۱۱۷]

● تفسیر آیه «ان الصلاة كانت علی المؤمنین کتابا
موقوتاً» / تفسیر / فارسی
tafsir-e āye-ye «inna-ṣ ṣalāt-a kānat 'ala-l mu'minīn-a
kitāb-an mawqūt-ā»
تفسیر آیه ۱۰۳ سوره نساء.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۱۹/۸
خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۳؛ اص ۲۶ (۶۲۹-۶۵۴) [مختصر ف:
- ۱۸۴]

● تفسیر آیه «انا فتحنا لك فتحا مبیناً» / تفسیر / عربی
tafsir-u āyat-i «innā fataḥnā la-ka fatḥ-an mubīnā»
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۴۶۱۴/۲
آغاز: بعد از بسمله، الحمد لله الذی اخلی افئدة العارفين لتجليات
ظهوره و انار قلوب السالكين ... و بعد فقد قال الله ... انا فتحنا لك
الخ و قد سئلني بعض من الزم الله ... اطاعته ... عن شرح قوله ليغفر
لك الله مع؛ انجام: فقد جف القلم و يبس الرقم و ستدكرون ما
اقول لكم ... و السلام عليك يوم ولدت و يوم يموت و يوم يبعث
حيا و السلام على من اتبع الهدى.
خط: شکسته نستعلیق، بی کاه، بی تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان]:
ف: - ۱۵۰۹]

● تفسیر آیه «ان الحسنات يذهبن السيئات» / تفسیر /

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

قزوين في الالف الثاني ... و اجعلني من المومنين لك ... يا ارحم
الراحمين سنه ۱۲۳۲
کتاب = مؤلف، تا: ۱۲۳۲ق، جا: دارالسلطنة قزوين؛ افتادگی:
آغاز؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، اگ (۱۸۱)،
اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۲۸۹]

● **تسديد الفقهاء = التسديديه = تسديد خداوند**

(رساله در) = اثبات تقرير الامام / اصول فقه / عربي
tasdīd-ul fuqahā' = at-tasdīdiya = tasdīd-e xodāvand (r.
dar) = itbāt-u taqrīr-il imām

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
rašti, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

تاریخ تألیف: پنجشنبه ۱۵ صفر ۱۲۴۶ق
رساله ای اصولی است در مباحث قطع و سبب اختلاف فقیهان و
اینکه هر یک از آنان هر چه از راه خود استنباط کند حکم
قطعی خواهد بود. با دید شیعی شیخی که بدرخواست کسی
نگاشته و در آن از احادیث مربوط به بحث و از اقوال علما
استفاده می کند. نام رساله با استفاده از متن گرفته شده است.

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد فيقول العبد الجاني ... الرشتي ان هذه
كلمات ذات تبين كشفت بها النقاب عن وجه الحق المبين و
اوضحت مناره لطالب القطع و اليقين امثالاً لامر من يجب على
طاعته و الزمت نفسي اجابته ... فنقول اعلم ان الله سبحانه كامل
من جميع الجهات بكل الحيات.

انجام: الحق الصريح و البيان التام الصحيح فاكتفيت بالاشارة
لاهلها و اشرت الى نمط الاستدلال و اوضحت السبيل و دلت
على ما ك ان مختفيا على اصحاب القال و القيل و على الله قصد
السبيل و لاحول و لاقوة الا بالله العلي العظيم. و قد فرغ من
تسويدها مؤلفها عصر يوم الخميس الخامس عشر من شهر صفر
المظفر من شهر سنة ۱۲۴۶ حامداً مصلياً مستغفراً.

[فهرست کتب مشایخ ۳۱۶ «رساله در تسديد خداوند»؛ دنا ۱۱۷۱/۲ - ۱۱۷۲
(۱۵ نسخه)]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۴/۵-۱۷۴-۹

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «رساله فی القطع و اليقين» آمده؛ خط: نسخ،
کا: ابوالقاسم بن حسن لاهیجانی، تا: دوشنبه ربیع الثاني ۱۲۴۶ق؛
مصحح؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۳۴گ، ۱۴ سطر، اندازه:
۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۶-۳۲۲۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۵۶/۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محسن مازندرانی، تا: ۱۲۴۶ق، جا:
طهران؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۲۶گ (۳۲-۵۷ر)، اندازه:
۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۷-۲۷۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۶/۲-۱۲/۱۰۶

قصیده «شاطیه» نگاشته و در آن ابواب مختلف قصیده را با
اضافات و تلخیص به صورت تشجیر در آورده پس از آن تشجیر
فرش را در سی ورقه بر آن افزوده است.
[دنا ۱۱۷۱/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۴۹۵

خط: نسخ، بی کا، تا: ۸۲۲ق؛ با اشکال؛ جلد: مقوایی عطف تیماج
قهوه ای، ۸۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۲-۸۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۷۷

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن شیخ جان، تا: ۸۸۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن
قهوه ای، ۸۸۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۳/۱سم [ف: ۱-۱۰۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۴۷۹/۱

آغاز: الحمد لله الذي زين بكمال قدرته و نوال نعمته بساتين القرآن
بالقرارات المتواترات المتنزلات

خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن عبدالوهاب جرجانی، بی تا، جا:
مکه؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه ای، ۷۳گ (۳-۷۵ر)، ۲۱
سطر، اندازه: ۵/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۴-۲۶۱]

● **تسخیر کواکب / هیئت / فارسی**

tasxīr-e kavākeb

[دنا ۱۱۷۱/۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۳۸۷/۷۳

بی کا، تا: قرن ۱۲، کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۸گ
(۲۷۳-۲۸۰)، ابعاد متن: ۱۳×۲۳، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶-۵۳۳]

● **تسخیر و تدبیر اراده الهی (رساله در) / متفرقه / عربي**

tasxīr va tadbīr-e erāde-ye elāhī (r. dar)

برغانی، محمد علی بن محمد، - ۱۲۷۲ قمری

boraqānī, mohammad 'alī ebn-e mohammad (- 1856)

بخشی از رساله ای است از ملا علی برغانی (تدوین کننده
مجموعه حاضر). معلوم نیست در اصل، موضوع بحث در این
رساله چیست جز این که در این بخش آخر بحث در تسخیر و
متبوعیه اراده الهی است.

[دنا ۱۱۷۱/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۸/۸-طباطبائی

آغاز: ان يكون تابعا يحمله و يقله كالماء و التراب فكما ان التابع
على ما ينبغى و كما ينبغى ان يختار المتبوع متبوعية التابع و يريدها
(كذا)؛ انجام: و اعلم ان هذا التكرير فى العبارات ... انما هو للتفهيم
و لو هذبت العبارة ... لكلت البصائر و افسدت المذاهب الى هذه
المطالب و مع هذا فان عرفت فانت انت و الله ولى التوفيق قد وقع
الفراغ ... على يد المذنب ابن محمد محمد على ... فى دارالسلطنة

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

✓ ● حاشیه صلاة الیومیة / فقه / عربی

hāshiyat-u ṣalāt-il yawmīya

تبریزی، محمد شفیع بن محمد جعفر، ق ۱۳ قمری
Tabrizi, mohammad šafi' ebn-e mohammad ja'far (-
19c)

وابسته به: فقه الصلاة = الصلاة الیومیة؛ رشتی، کاظم بن قاسم
(۱۲۱۲-۱۲۵۹)

شرحی است بر رساله «الصلاة الیومیة» تألیف سید کاظم رشتی
که با عناوین «قال، قال» در یک «مقدمه»، سه «باب» و «خاتمه» به
شرح آن پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۹/۱

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فبقول: ... ان جماعة من
الاحباب و خلص الاصحاب سالوا عنی ان اکتب رسالة فی بیان
احکام الصلاة و الصیام و ما یتعلق بهما؛ انجام: فاذا بلغ المائة تشفع
فی سبعین من اهل بینه و جیرانه و معاونه و هذا آخر ما اردنا ایراده
فی هذه العجالة من المسائل الضرورية ...

خط: نسخ، بی کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ مصحح، محشی کاغذ:
فزونگی، ۵۳گ (پ-۵۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۸/۵سم [ف]:
۶۷۷-۳۷

● حاشیه صیغ العقود / فقه / فارسی

hāshīye sīyaq-ol 'oqūd

قزوینی، علی بن اسماعیل، - ۱۲۹۸ قمری
qazvīnī, 'alī ebn-e esmā'il (- 1881)

وابسته به: صیغ العقود؛ قزوینی، علی بن محمد (۱۲۹۰-۱۲۹۰)
مجموعه حدود هفتاد حاشیه بر کتاب صیغ العقود ملا علی
قزوینی قارپوزآبادی می باشد که بر مواضع مختلفه کتاب در
اواخر عمر شریف نوشته اند.

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۸۹۱

آغاز: مشروعیت عقد جزیه به سه طایفه مزبوره و اخذ جزیه از آنها
در زمان غیبت امام (ع) معلوم و ثابت نیست؛ انجام: گفته نشود
که این حکم از اصول دین است و مقوله خبر واحد است و خبر
واحد در اصول دین حجت نیست زیرا که در جواب میگوئیم که
این شبهه مندرج است به مقبوله بودن روایت که منبع آن اینست
که این روایت عند فقهای امامیه متلفی به قبول است و به این سبب
مقطوع الصدور میشود به واسطه و به واسطه قطع به صدور آن از
حکم خبر واحد خارج میشود و به آن حکم اصولی نیز ثابت
است، و الله اعلم بحقائق الامور.

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ نسخه در حاشیه کتاب صیغ العقود
چاپی تحریر شده و به خط کاتب نامعلوم و احتمال می رود از
روی نسخه مصنف نوشته شده باشد [ف]: ۱۹۶-۲

● حاشیه صیغ العقود / فقه / فارسی

hāshiyat-uṣ ṣarf

حاشیه مزجی مختصری است بر یک کتاب صرفی. از عناوین
«اعلم، فان قلت - اجیب» و گاهی «قوله - قوله» استفاده کرده
است. از شرح شافیه نظام و شرح مختصر الکفایه کسائی یاد
کرده و برخی از امثله را به فارسی ترجمه نموده است. متن
کتاب دارای هفت باب بوده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۸۹۹

آغاز: علی المیم القوی هذا استیناف لیان قلب الواو میما فی الثنیه
فکان فی الثنیه الجمع محل لاعلیها وقیل هذا؛ انجام: وذان للثنیه
حالة الرفع وذین حالة النصب والجر فالواحد منها ... مع موضع
برائه وقیل قد فرموا فی الثنیه حتی یقع الفتحه علی المیم
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوا، ۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه:
۱۸×۱۲سم [ف مخ: ۲-۷۲۲]

● حاشیه صرف میر / صرف / فارسی

hāshīye-ye sarf-e mīr

وابسته به: صرف میر؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶ق)
حاشیه ای است مختصر بر «صرف میر» میر سید شریف جرجانی
که با عناوین «قوله، اقول» برگزار شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۹۵۸

آغاز: بسمله قوله: کلمات لغت عرب بر سه گونه است اسم است
وفعل است وحرف اقول: لغت و زبان در اصطلاح هر طایفه معین
ومخصوص همان طایفه می شود؛ انجام: هوی بود یاء متحرک
بود ماقبل مفتوح سپس قلب به الف شد سپس اگر منقلب بشود
عین نیز به الف جمع می شود ودو اعلال جایز نیست مگر در مقام
ضرورت ...
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳۴گ، ۱۰
سطر، اندازه: ۱۷×۱۱سم [ف مخ: ۲-۷۲۲]

سه حاشیه الصغیر < شرح خطبة الزوراء (الصلوة منه علی المرتبة
الجامعة)

● حاشیه الصفیحة الاسطرلابیة / اسطرلاب / عربی

hāshiyat-uṣ ṣafīhat-il usturlābiya

وابسته به: الصفیحة الاسطرلابیة = الصفیحة = صفیحة الامکان؛
شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۴/۱۰

خط: تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲ص (۱۴۳-۱۵۴ هامش)
[مختصر ف: - ۲۹۰]

سه حاشیه صلاة الجمعة < صلاة الجمعة

فرستگان: نسخهای خطی ایران (فنا)؛ جلد دوازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276250

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲

من جور نبود، بر آن اشارت کردم. سپس متن را با خطبه و دیباچه آغاز می‌کند. بایستی با «الصوم: کتاب فی الصوم» او، اجزای کتابی باشد که در «الذریعه» از آن به «رسالة فی الطهارة و الصلاة و الصوم» یاد شده است. در یک «مقدمه» و سه «باب» و «فصل»ها و یک «خاتمه»: مقدمه در جایگاه نماز؛ باب ۱. مقدمات نماز، چند «فصل» فصل یکم طهارت، در چند «مطلب». در پایان تاریخ پنج‌شنبه ۱۱ رجب ۱۲۴۲ق آمده است، که این تاریخ انجام متن است و کار تبریزی بایستی پس از مرگ استاد انجام گرفته باشد. پس از دو خطبه و دیباچه یکی از خود و دیگری از سید رشتی است. متن کتاب با سریندهای «قال، اقول، قال قدس سره، قال اعلى الله مقامه» آورده شده است.

[الذریعه ۱۹۲/۱۵ «رسالة فی الطهارة و الصلاة و الصوم»؛ فهرست مشایخ ۳۲۱ رساله در بیان احکام طهاره و صلاه» مجرد فتوا]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۷۷۳/۱

آغاز: آغاز دیباچه تبریزی: حمدله. و الصلاة علی مظهر لطفه و معدن فیضه محمد و آله الذین ... اما بعد، فیقول العبد الاحقر محمد شفیع بن محمد جعفر التبریزی ... آغاز دیباچه رشتی: آغاز دیباچه رشتی: حمدله. و الصلاة و السلام علی خیر خلقه و مظهر لطفه ... اما بعد، فیقول الجانی کاظم بن قاسم الرشتی؛ **انجام**: اهل بیته و جیرانه و معارفه. هذا آخر ما اردنا ابراده فی هذه العجالة من المسائل الضرورية، استل الله ... قد فرغ من تألیفها مؤلفها یوم الخميس الحاد عشر من شهر رجب ... (۱۲۴۲ق) ... و فرغت من تحرير هذه الرسالة ...

خط: نستعلیق پخته تحریری، بی‌کاء، تا: ۲۱ رجب ۱۲۶۲ق؛ ۵۵گ (۱-۵۵پ) [ف: ۲-۱۷۳]

سحاشیه طیبی < حاشیه الکشاف

● حاشیه ظهیریه / صرف / فارسی

hāshīye-ye zahīriye

ابوالفضل ظهیرالدین محمد

abo-l-fazl zahīr-od-dīn mohammad

وابسته به: صرف زاهد؛ زاهد یزدی، علیرضا حاشیه‌ای است بر کتاب صرف زاهد که با عناوین «قوله، قوله» به شرح آن پرداخته است، اصل کتاب در بمبئی هند و یزد به سال ۱۳۱۴ق به چاپ رسیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد فهذه حواش فی التصریف ... قوله: حروف اصول در ثلاثی آن است که مقابل فاء عین و لام واقع شود آنچه برابر فا واقع شود آن را فاء الفعل خوانند؛ **انجام**: قوله: باب الملحق، الحاق عبارت است از زیاده کردن حرفی بر

● حاشیه الطهارة / فقه / عربی

hāshiyat-uṭ ṭahāra

گزی بر خواری، عبدالکریم بن مهدی، ۱۲۶۰ - ۱۳۳۹ قمری

gazī borxārī, 'abd-ol-karīm ebn-e mahdī (1844 - 1921)

وابسته به: الطهارة؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱۴-۱۲۸۱)

حاشیه‌ای است با عناوین «قوله، قوله» بر کتاب الطهارة شیخ مرتضی انصاری که ضمن نقل نظریات دیگر فقیهان به تبیین مطالب پرداخته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۲۷/۶

آغاز: بسمله، قوله عن الشهدین و الشیخ الاجماع و ربما يذكر فی المقام اجماعات، لا یخفی ان الاجماع فی المقام؛ **انجام**: و اما تقدیر الوسط فلا وجه له بهذا الاعتبار ایضا، كما یعلم مما ذکرنا فی النزاع الکبری، فتدبر ...

خط: شکسته نستعلیق، کاء: عبدالکریم بن مهدی گزی اصفهانی، تا: اواخر قرن ۱۳، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: **انجام**؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲۴گ (۶۸-۹۱ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱ × ۱۶/۵سم [ف: ۳۷-۵۷۴]

● حاشیه الطهارة / فقه / عربی

hāshiyat-uṭ ṭahāra

وابسته به: الطهارة؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱۴-۱۲۸۱)

محشی: میرزا سید احمد مدرس ؟

یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه: بدون شماره/۴

آغاز: قوله ره و هو من اوضح المفاهیم العرفیه؛ **انجام**: و حامل الجواب الالتزام بالانعکاس و بمنع بطلانه.

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌کاء؛ تا: ۸گ (۱۲۰-۱۲۷)، ۱۶ سطر (۸×۱۴) [میراث اسلامی: ۸-۴۶۶]

● حاشیه الطهارة و الصلاة / فقه / عربی

hāshiyat-uṣ ṭahāra wa-ṣ ṣalāt

تبریزی، محمد شفیع بن محمد جعفر، ق ۱۳ قمری tabrīzī, mohammad šafī' ebn-e mohammad ja'far (-19c)

وابسته به: فقه الصلاة = الصلاة الیومیة؛ رشتی، کاظم بن قاسم (۱۲۱۲-۱۲۵۹)

در دیباچه می‌گوید بزرگی از من خواست رساله‌ای کوتاه در طهارت و نماز بنگارم، لیکن من به رساله استادم حاج سید کاظم رشتی نظر داشتم و رساله ایشان را پایه قرار دادم و آنچه با نظر

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فتخا)؛ جلد دوازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276250

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲

bābā afzal-e kāshānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)
در فرق میان حادث و مبدع.
آغاز: بابا افضل ... در فرق میان حادث و مبدع میفرماید: خاصیت ابداع را بوجود محلی موجود پیش از ابداع حاجت نبود ... انجام: و احاطت اجسام از آنکه نه بذات بود تغییر و بطلان پذیرد و احاطت دانائی زوال نپذیرد. تمت.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۸۳/۲۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۱؛ اص (۵۰) [ف: ۱۶ - ۱۸۶]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۹۳/۱۶

خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۲، کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۲ گ (۷۰-۷۱)، ۲۴ سطر (۵/۱۲×۵/۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵ سم [ف: ۲۰۰ -]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۵۵/۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کرمعلی خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی آبی، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۴/۶ سم [ف: ۷ - ۴۶۱]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۵۵/۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کرمعلی خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی آبی، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۴/۶ سم [ف: ۷ - ۴۶۵]

← حادثه نادرشاه ← حادثه نادرشاهی

● **حادثه نادرشاهی = حادثه نادرشاه / تاریخ پادشاهان /**

فارسی

hādese-ye nāder-šāhī = hādese-ye nāder-šāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۷۹/۱-۳

نسخه اصل: آصفیه دکن؛ بی کاه، تا: ۱۲۶۰ق [فیلمها ف: ۲ - ۱۵۰]

● **حادثه نادرشاهی / تاریخ پادشاهان / فارسی**

hādese-ye nāder-šāhī

گزارشی از فتح دهلی به دست نادرشاه از زبان یک هندی که به ایران تاخته است.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه: ۵۹عکسی

بی کاه، بی تا؛ ۷۸ گ [جنگ: ۱ - ۴۵۶]

● **حاشیة / - عربی**

hāshīya

حاجی بابا - پدرم که کربلائی حسن نام داشت از دلاکهای معروف اصفهان بود. در سن هفده سالگی با دختر شخص شمعی مزاجت کرده هم بالین شد ...

انجام: همینکه در شهری نقلهای من کهنه می شد از آنجا سبک سفر کرده بدیگر می رفتم و قصه ها را از سر می گرفتم عمری با حرف مفت و دروغ خوش گذرانده ام و جز سرگذشت شادمانی داستانی نخوانده. این است حال من و مال من. [رقم: م م

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: (گویا) محمد حسین خان ذکاء الملک فروغی، تا: اوایل قرن ۱۴؛ مجدول، دارای کمتد، با سرلوح؛ با یادداشت مهمی در تعیین نام مترجمان و سرگذشت ترجمه از محمد علی فروغی در حاشیه دو صفحه ابتدایی؛ کاغذ: پسته ای، جلد: مقوایی با روکش تیماج، ۸۲ گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۱/۹×۱۴/۵ سم [ف: ۲۷/۱ - ۲۸۸]

● **حاجی های انبار چه دینی دارند / فارسی**

hājī-hā-ye anbār čē dīnī dārand

کسروی، احمد، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۴ شمسی

kasravī, ahmad (1890 - 1945)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۵۲/۲۲-۴۷۵۴-ف

بی کاه، بی تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۰۰]

● **حادث و تشبیه به سراج / کلام و اعتقادات / فارسی**

hādes va tašbīh be serāj

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

rašī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

رساله درباره «حادث و تشبیه به سراج» از سید کاظم رشتی، در انتها آمده است: «روزی که جز وفات پادشاه عالم محمد شاه رضی الله عنه نرسیده مردم در اضطراب بودند در پانزده سوال ۱۲۶۴».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۲۶۰/۹

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد باقر زنجانی متخلص به سالک، تا: قرن ۱۳، جا: زنجان؛ واقف: جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: نخودی و شکری فرنگی، جلد: تیماج قهوه ای، ۱۱ اص (۴۳۷-۴۴۷)، اندازه: ۲۰/۵×۱۴/۵ سم [ف: ۱۷ - ۴۴۳]

● **حادث و مبدع / فلسفه / فارسی**

hādes va mobde‘

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ قمری

فرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد یازدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276249

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

yazdī, mohammad taqī ebn-e abī tāleb (- 1851)

سال: تألیف: سه شنبه رجب ۱۲۵۹ ق/ هجری
در دیباچه می نویسد: «داعی بر نگارش این است که مدتی است التفات نمودم که صیغه صلح فارسی متعارف در میان مردم حتی در میان طلاب و فضلا مطابق نیست با معنی مراد از لفظ صلح در لغت عرب و منطبق نیست با استعمالات صحیح صیغه ایجاب صلح عربی که مستفاد است». مؤلف این رساله مفصل را در احکام آن به فارسی نگاشته است تا همگی بتوانند از آن استفاده کنند. دارای «هفت» فصل است: ۱. وجه غلط بودن صیغه ایجاب فارسی صلح؛ ۲. موارد صلح و مسائلی چند مربوط به آن؛ ۳. در این که صلح مفید فائده است یا عقدی است مستقل؛ ۴. بیان حال صلح فعلی؛ ۵. استعمالات صحیح صیغه ایجاب صلح؛ ۶. آیا جهالت عوض و معوض به صحت مصالحه مضر است؛ ۷. امور مترقیه.

آغاز: بسمله. و به نستین الحمد لله الذی لا یحصی نعمه العادون و لا یؤدی حقہ المجتهدون ... میگوید بنده ذلیل فانی محمد تقی ابن ابی طالب یزدی اردکانی ... که این رساله ایست در صلح بزبان فارسی داعی بر نگارش آن اینست که مدتی است التفات نمودم که صیغه صلح فارسی متعارف در بلاد در میان مردم حتی در میان طلاب و فضلا مطابق نیست با معنی مراد از لفظ صلح در لغت عرب و منطبق نیست با استعمالات صحیح صیغه ایجاب صلح عربی که مستفاد است آن استعمالات از اخبار و عبارات فقهاء

انجام: اینکه کفایت میکند در برائت ذمه مدیون از دین صدور هر لفظ دال بر آن از دائن. حال که عصر روز سه شنبه شهر رجب سنه هزار و دو بیست و پنجاه و نه هجری است زمان حصول فراغ از جمع آنچه اراده جمع آن داشت. و الحمد لله اولاً و آخراً و الصلوة و السلام علی محمد و آله الکرام.

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۹۹۱/۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسین بن علی بن محمد علی مازندرانی، تا: ۱۲۵۹ ق؛ ۵۲ گ (۱-۵۲)، اندازه: ۱۷×۲۲ سم [ف: ۳-۴۶]

۲. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۳۳۲۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج مشکى قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۰۰ گ (۱۷-۱۱۶ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷ سم [ف: ۹-۱۰۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۰۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضریبی مقوایی، ۴۹ گ (۱۲۴-۱۷۲پ)، ۲۵ سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲ سم [ف: ۵-۱۶۹۷]

روانیست شاید که حاجت شود و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۱ جمادی الاول ۱۱۸۹ ق؛ اهدایی رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، عطف گالینگور، ۲۷ گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۴/۲ سم [اهدائی رهبر: ۳-۴۰]

● احکام الصلاة / فقه / فارسی

ahkām-uṣ ṣalāt

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۲۵۳

بی کا، بی تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● احکام الصلاة و الصوم (رساله در) / فقه / فارسی

ahkām-us ṣalāt-i w-as ṣawm (r. dar)

منتخبی است از فتاوی حاج میرزا حسن شیرازی و آخوند ملاحسین اردکانی حائری در باب مطهرات، صلوات و مفطریات صوم و احکام مربوط به آن.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۶۹۹

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی جعل الصلوة عماد الدین ... و بعد آنچه معلوم می شود از فتوای علماء اعلام؛ انجام: و نماز در آن لباس باطل است و السلام علی من اتبع الهدی جامع شناخته نشد؛ خط: نسخ متوسط، کا: اسدالله، تا: ۱۲۹۲ ق؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی کم آهار، جلد: اسقاطی، ۹ گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸ سم [اهدائی رهبر: ۳-۴۰]

● احکام الصلاة و الصیام و ما یتعلق بهما / فقه / عربی

ahkām-uṣ-ṣalāt wa-ṣ-ṣīyām wa mā yata'allaq b-i-himā

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

با مقدمه‌ای از محمد شفیع ابن محمد جعفر تبریزی که می گوید از من خواستند رساله‌ای در این باره بنویسم و نتوانستم، رساله استاد را آوردم با اشاره به آنچه به نظر من می رسد، اصل در مقدمه و سه باب است و یک خاتمه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۴۲/۱

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده در روز چهارشنبه صفر ۱۲۶۸؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکى و مقوایی، ۴۸ گ (۱-پ-۴۸)، ۱۵ سطر [سنا - ف: ۲-۱۷۹]

● احکام صلح = رساله در صلح / فقه / فارسی

ahkām-e solh = r. dar solh

یزدی، محمد تقی بن ابیطالب، - ۱۲۶۷ قمری

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد دوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازان

DIA 276239

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۲

شریفه و اشارات لطیفه و تلویحات منیفة تنبیء عن الحقایق الربانیة و یشیر الی لطائف المبادئ الحقیقة. من المطالب الالهية فی القوانين الحققة من الاصولية و الفروعية.
انجام: و مصباح القلوب الظلمة المدلهمه حفظك الله و ايدك الله و عاک الله انه على كل شیء قدير كتب به یمناه الدائر العبد الفانی الجانی الغریق فی بحار الآمال و الامانی کاظم بن قاسم الحسينی الرشتی عصر يوم الجمعة الخامس عشر من شهر محرم الحرام فی سنة ۱۲۴۳ حامداً مصلياً مسلماً.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۰۲/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۳؛ ۴ ص (۳۱-۳۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۲-۱۲۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۲/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی کاه، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۶۵۹/۱۲-عکسی

آغاز: برابر؛ انجام: و لایجری لذكرها قلمی مع انی لم احط باكثرها علما. و السلام على تابع الهدی ... قد فرغ من تسويدها منشیها فی الاربعاء السادس شهر شوال المكرم سنة ۱۲۳۷ حامداً مصلياً

خط: نسخ خوش، بی کاه، تا: ۱۲۴۳ق [عکسی ف: ۱-۲۱۴]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۳۶/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی کاه، تا: یکشنبه ۱ صفر ۱۲۴۵ق؛ ۱۵ ص (۵۶-۷۰) [عکسی ف: ۱-۳۲۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۰۳/۵

آغاز: برابر؛ انجام: الرضا و التسليم.

در فهرست با عنوان «النصایح» آمده؛ خط: نستعلیق، بی کاه، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ ص (۲۵۹-۲۷۳)، ۱۵ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۴-۳۶۴۸]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۵۳۷/۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد مؤمن، تا: جمادی الثاني ۱۲۵۴ق [عکسی ف: ۱-۳۲۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۸۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن ابوالحسن بن هداية الله حسينی علوی همدانی، تا: ۱۲۵۴ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲ گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۵-۹۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۲۷۷

آغاز: برابر؛ انجام: من المسترشدين.

این نسخه شامل دو رساله مختصر است. رساله «کلمات شریفه و

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷۱/۲۵

آغاز: بسمله این چند کلمات است که ساکنان راه دین گفته اند بهر فایده طالبان راه خدای تعالی؛ انجام: این خصلتها خدای تعالی دشمن دارد و پیغمبر ازو بیزار باشد و الله اعلم
خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۸؛ ۱۵ ص (۱۶۰-۱۷۴)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۲-۹۷]

● کلمات السلاطين = فصول فی المعروف من حکماء

الفرس / فلسفه / عربی

kalamāt-us salāṭīn = fuṣūl-un fi-l ma'rūf min ḥukamā'-il furs

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۵۹/۴

آغاز: ... فصول فی المعروف من حکماء الفرس قال یزجرد الملک کل غرس مثمر و کل الثمر یفنا (یفنی) و ثمرة المعروف؛ انجام: و شدة الرهبة من غیر ضعة (؟) و عصمت بالضرب و منفعت الفضول

خط: تعلیق عربی، بی کاه، تا: قرن ۱۴؛ ۲ گ (۱۴-۱۵)، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۶-۲۰]

● کلمات شریفه و اشارات لطیفه = القوانين الاصولية

و الفروعية (رسالة فی) = النصایح = السیر و السلوک /

عرفان و تصوف / عربی

kalamāt-un šarīfat wa iṣārāt-un laṭīfa = al-qawānīn-ul uṣūliya wa-l furū'iya (r.-un fi) = an-naṣāyih = as-siyar wa-s sulūk

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

اهدا به: محمد شریف کرمانی

تاریخ تألیف: جمعه ۱۵ محرم ۱۲۴۳ق

گفتاری است عرفانی - کلامی شیخی، اخلاقی، برای محمد شریف کرمانی، که در دیباچه از او نام نبرده و او را تنها به «اعز الاخوان و خلص الخلان» خوانده است. در جواب مسایل ملا محمد شریف کرمانی. این گفتار در «فهرست کتب مشایخ ۳۱۷» به نام «رساله» در وصیت به آقای محمد شریف کرمانی، شناسانده شده، و در «فهرست تصانیف سید ...» محیط کرمانی چنین معرفی شده است: «الرسالة التاسعة و الثلاثون فی جواب مسئله ملا محمد شریف الکرمانی فی الادلة الشرعية و الفرعية و تهذیب الاخلاق». با عناوینی چون: «اعلم اخي و قره عینی، اعلم یا قره عینی، اعلم یا حبيب قلبی».

آغاز: حمدله. و صلی الله علی محمد و آله الاطهرین ... اما بعد، فیقول العبد ... کاظم بن قاسم الحسينی الرشتی، ان هذه کلمات

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد بیست و ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276264

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

۸۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۲۳۴
بی کا، بی تا [ف: ۲۳]
۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۶۷۴ ض
بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]
۸۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴۸۷/۴
خط: تحریری، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۱۹ سطر
(۱۶/۵×۹)، اندازه: ۲۰×۱۳ سم [ف: ۲-۹۸]
۸۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۳۹۲
آغاز و انجام: برابر
بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۲۸۸ ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲ سم
[ف: ۲-۱۰۵]
۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۷۱
آغاز: تلقی حکمة ید غیر قصیره؛ انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حسین کی استوان؛
جلد: مقوا، ۱۸۵ گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۹/۵ سم [ف: ۱۱-۲۷۲]
۸۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۲۰/۱
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۱۱×۶)، اندازه:
۱۰×۱۵ سم [نشریه: ۳-۲۲۲]
۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی تا؛ واقف: نائینی؛ ۱۴۴ گ، ۱۵ سطر،
اندازه: ۲۰×۱۲ سم [ف: ۴-۲۲۶]
۸۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۸۳۸/۷
بی کا، بی تا؛ ۳۲ گ (۴۸ پ-۷۹ پ) [ف: ۵-۴۴۴]
۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۵۴۱
خط: نسخ، بی کا، بی تا، برابر چاپی؛ نام عبدالباقی بن حاجی محمد
در ۱۲۵۶ در آن آمده؛ ۱۲۹ گ، ۱۶ سطر (۱۴/۵×۹)، اندازه:
۱۵×۲۱/۵ سم [ف: ۵-۴۴۴]
۸۹. سمنان؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۲۲/۹
آغاز: برابر؛ انجام: لا مکان دادم کره چرخ بند پای من است
کلمه فیها اشاره الی
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد:
گالینگور، ۶۰ گ (۱۴۹-۲۰۸ پ)، ۵۹ گ، ۲۱ سطر [ف: منخ]
۹۰. قم؛ کلیپاگانی؛ شماره نسخه: ۵۶/۱۴۸-۸۲۹۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۹ گ، ۱۹-۱۷ سطر،
اندازه: ۱۹×۱۰ سم [ف: ۶-۳۳۶۸]
۹۱. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه: ۳۶/۳
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۴ گ
(۱۰۸ پ-۲۲۱ پ)، ۱۲-۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۱۱ سم [ف: ۵۴-]
۹۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی کا، بی تا؛ جلد: چرمی، ۱۵۲ گ (۵
- سفید+۱۴۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۰×۱۲ سم [ف: ۳-۱۱۰۵]
۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۸۳/۱
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ناقص است؛ ۶۵ گ (۱ پ-۶۵) [ف:
۱۰-۱۵۷۱]
۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۰/۴
آغاز: الحمد لله الذي منه المبدء واليه المعاد و عرف بجمعه بين
الاضداد هو الاول والآخر ... و بعد فيقول ... محمد بن مرتضى؛
انجام: من كتابنا الموسوم بعين اليقين ... و الحمد لله ... هذه
المسطوره و صارت مرآة الاخرة بلا كدورة و الحمد لله ... تم ...
في يوم الاربعاء اواسط شهر شعبان المعظم من شهور مايه بعد
الالف من الهجرة.
- تذکر: شماره فرعی این نسخه با توجه به شماره صفحات آن تعیین
گردید؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن اسماعیل، بی تا؛ افتادگی:
انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۱ ص (۱۵۰-۳۱۰)،
۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۱۱/۵ سم [ف: ۹-۲۷۴]
۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۴۸
آغاز: ان الله احتجب عن العقول كما احتجب عن الابصار داننده
هر بینا و عاقل اما شیر بیشه مردان ولایت؛ انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۱۷۳ گ، ۱۳ سطر
(۱۰/۵×۵/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۰/۵ سم [ف: ۱۴-۵۲]

● **الكلمات المكنونة / بهائیت / عربی**

al-kalamāt-ul maknūna

بهاء الله، حسینعلی بن میرزا بزرگ، ۱۲۳۳ - ۱۳۰۹
قمری

bahā'-ol-lāh, hoseyn-'alī ebn-e mīr-zā bozorg (1818 -
1892)

از کتابهای بهائی در اخلاق، با عنوان «یابن الروح، یابن انسان،
یابن الوجود، یابن البشر، یابن النور، یابن العلما» (شاید همان که
برون (ص ۶۹) با عنوان «کلمات مکتونه فاطمیه» نام برده).

[فهرستواره منزوی ۷۶۳/۷]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۱۱۹/۱

آغاز: هذا ما انزل من جبروت العزة بلسان القدرة و القوة على
النبيين من قبل و انا اخذنا جواهره و اقمصناه قميص الاختصار ...
یابن الروح ... یابن الانسان ... یابن الوجود؛ انجام: و ان لن تستطيع
فاکتب من مداد الاحمر الذي سفك ... فانه احلى عندى عن كل
شئ لیتبت نوره الی الابد

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۷ گ (۲ پ-۸)،
اندازه: ۲۰×۱۲/۶ سم [ف: ۹-۱۷۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۱۱۹/۲

آغاز: ای صاحبان هوش و گوش اول سرور اینست، ای بلبل
معنوی جز در گلبن معانی جای مگزین و ... ای پسر روح هر

فهرستگان: نسخهای خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276264

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

خط: نستعلیق تحریری، کا: موسوی احمد، تا: ۱۲۷۸ق؛ ضمیمه
نسخه ش ۱۵۸۳۳ [رایانه]

● **تنبيه الكاذبين = تنبيه الغافلين / اخلاق / فارسی**
tanbīh-ol kāzēbīn = tanbīh-ol qāfelīn

کرماتی، اسماعیل بن ابراهیم، ق ۱۳ قمری
kermānī, esmā'īl ebn-e ebrāhīm (- 19c)

اهدا به: مرتضی قلی خان وکیل الملک
رساله ای اخلاقی در یک «مقدمه» و دو «باب»: ۱. ستایش صدق
و راستگاری و درست گفتاری در سه فصل؛ ۲. قیاب کذب در
سه فصل و یک خاتمه. نام مؤلف و کتاب در دیبانه هست.

[دنا ۳۵۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۵/۶ با عنوان «تنبيه الغافلين»]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۵۵

آغاز: بسمله. منت وافر خدای کون و مکان را که خامه قدرتش
صورت عدم را معنی وجود بخشید؛ **انجام**: پی نیکان گرفت مردم
شد (بجهت امتحان قلم مسوده شد شهر صفر المظفر ۱۲۴۵)
خط: نسخ خوش، بی کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ مجدول، با سرلوح زیبا؛
کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۶۴گ، ۷ سطر (۵×۹/۵)،
اندازه: ۱۷/۵×۱۱سم [ف: ۱۱ - ۲۲۱۲]

● **التنبیه لبعض العلماء / عرفان و تصوف / عربی**
at-tanbīh li-ba'ḍ-il 'ulamā'

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
rašṭī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

در «فهرست تصانیف سید...» کار محیط کرماتی از آن چنین یاد
شده است: «الرساله الثالثه و الثلاثون فی التنبیه لبعض العلماء علی
اشتباهه فی بعض المطالب». پاسخ پرسشهایی است از کسی که
از وی نام نبرده ولی به بزرگی یاد کرده است. هر یک پرسش با
«بسمله» آغاز می شود بی شماره. نخستین آنها درباره شواهد
کتاب و سنت است. در پایان آن آمده: «اگر بیشتر خواهی پس
به مقدمه ما بر اربعین به نام «احقاق الحق المبین» مراجعه کن.»

[دنا ۳۵۷/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۱۰۰/۳۸-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فیقول الفقیر ... الرشتی، ان بعض
العلماء الراشدين و الفضلاء المحققين، نادرة الزمان، و ذروة الاول
قد ارسل الی بعض الکلمات و الاشارات و امرنی اذا وقفت علی
شیئا فی الحقایق ... قوله ادام الله توفيقه [...] ان شواهد الكتاب و
السنة. الی ان قال تدل علی ان الحب الذاتی اقتضى الظهور و
الکونی و العلمی للاکوان. اقول؛ **انجام**: فی مقدمتنا علی الاربعین
المسمى باحقاق الحق المبین و ان اردت ذلك فاطلبه فانه كافية
شافية. و الحمد لله رب العالمین.

کتبه و قال انه اکفر من اليهود و النصارى؛ **انجام**: و لکن لیس
یخلوا من حاسد انسان. والله تعالی اعلم بالصواب.

خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛ مجدول، با
کمند به لاجورد؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی
آهار مهره، جلد: مقوا عطف گالینگور، ۶گ، ۲۳ سطر، اندازه:
۲۵×۱۶سم [ف: ۲۷ - ۱۲۱]

● **التنبیه [الفئة] بمن یبعثه الله علی رأس کل مائة /**

حدیث / عربی

at-tanbīh [al-fi'a] bi-man yab'athu-hu-l lāh 'alā ra's-i
kull-i mi'a

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūfī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۲/۴-عکسی

آغاز: بسمله ... الحمد لله الذي خص هذه الامة الشريفة بخصايص
واضحة للمهتدين و بعث علی کل مائة سنة من یجدد لها أمر الدین
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۴؛
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۹ص (۲۲-۴۰)، ۲۳ سطر [عکسی
ف: ۴ - ۴۵۰]

● **تنبيه القرآن في تصحيح كلمات القرآن / علوم قرآن /**

عربی

tanbīh-ul qur'ān fi taṣḥīḥ-i kalamāt-il qur'ān

حسینی سبزواری، محمد جعفر، ق ۱۳ قمری
hoseynī sabzevārī, mohammad ja'far (- 19c)

غلطهای فاحش و روشن که در ادای کلمات قرآن از عوام و
خواص شنیده از ابتدای قرآن تا آخر آن، سوره به سوره تعیین و
تصحیح نموده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذي انزل الفرقان علی عبده محكما سديدا
لم يجعل له عوجا قيما ... اما بعد حقير سراپا تقصير عارى عليل
قارى كلام الله الصحيح الجليل ...

[دنا ۳۵۷/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۸۰/۶

آغاز: برابر؛ **انجام**: سوره القارعه، و ما ادريک ماهيه بسكون هاء و
اکثر قرآنها به تاء مرفوع نوشته اند غلط است. رب وفقنی لاتمام
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج
سیاه، ۱۹گ (۱۱۴-۱۳۲)، ۱۸ سطر (۹×۱۵)، اندازه:
۲۱×۱۴/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۱۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۳۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام**: اکثر قرآن بناء مرفوع نوشته اند و معلمها چنان
تعلیم می دهند غلط است تمت.

فرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد نهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276247

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲

- نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۳۱۱]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۳۸/۳
آغاز و انجام: برابر
بی کا، تا: ربیع الاول ۱۲۴۱ق، جا: کربلا؛ اهدایی؛ وزیری؛ جلد:
مقوایی، ۲۲گ (۴۷-۶۸)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۵سم [ف: ۲-
۷۶۶]
۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۲۳/۱۱-عکسی
آغاز: برابر؛ انجام: فرغ من تسویدها منشئها فی يوم الخميس سلخ
شهر رمضان المبارک سنة ۱۲۴۰ حامداً مصلياً مستغفراً.
خط: نسخ خوش، کا: عبدالکریم بن معصوم، تا: شنبه سلخ ربیع
الثانی ۱۲۴۱ق؛ ۵۲ص (۷۴-۱۲۵) [عکسی ف: ۱-۳۶۷]
۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۳۱/۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق هندی، کا: حسن بن امان الله دهلوی عظیم آبادی،
تا: سه شنبه ۱۷ رمضان ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۱×۱۴سم [ف:
۱-۱۸۹]
۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۵۳۷/۵-عکسی
آغاز: برابر؛ انجام: فرغ من تسویدها منشئها فی يوم الخميس سلخ
شهر رمضان المبارک سنة ۱۲۴۰ حامداً مصلياً مستغفراً.
خط: نسخ خوش، کا: محمد مؤمن بن محمد حسین دهکردی، تا:
جمادی الثانی ۱۲۵۴ق؛ ۵۹ص (۳۸۸-۴۴۶) [عکسی ف: ۱-۳۶۷]
۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۹۴۹/۳
خط: تحریری، بی کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۳-۴۱]
۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۶۲/۳
آغاز: برابر؛ انجام: و یتبهم الی الحق القویم. و صلی الله علی
محمد و ...
خط: نسخ تحریری، کا: شیخ علی بن ملا محمد حسین، تا:
شوال ۱۲۵۷ق؛ ۴۸گ (۳۳-۸۰پ) [ف: ۱-۲۳۲]
۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۳۴/۱-عکسی
آغاز: برابر؛ انجام: فرغ من تسویدها منشئها فی يوم الخميس سلخ
شهر رمضان المبارک سنة ۱۲۴۰ حامداً مصلياً مستغفراً.
خط: نستعلیق تحریری، کا: ابراهیم اصفهانی، تا: ۲۴ صفر ۱۲۶۵ق،
جا: اصفهان؛ ۹۴ص (۱-۹۴) [عکسی ف: ۱-۳۶۷]
۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۵۵۴/۱
آغاز: برابر
بی کا، تا: غره جمادی الثانی ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۷۰ص، اندازه:
۲۰×۱۴سم [ف: -۲۹۰]
- قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۸۷۹/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۷۰]
۱۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۴۸۳/۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوانا، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوای، ۲۳گ (۱۵۴پ-
۱۷۶پ)، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۱-۴۱۵]
- ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۳۹۳]
۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۵۳/۲
آغاز: برابر؛ انجام: و ذلك فضل الله یوتیه من یشاء و الله ذوالفضل
العظیم.
آخر این رساله به خط محمد بن محمد محسن بن مرتضی یعنی
محمد معروف به علم الهدی پسر ملا محسن فیض اشانی و نوه
ملاصدرا آمده است، من این نسخه را از نسخه های استکتاب کردم
که جد من (= ملاصدرا) به خط خود نوشته است؛ بی کا، بی تا؛
جلد: تیماج، ۱۰ص (۱۰۰-۱۰۹)، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه:
۱۹×۱۶سم [ف: ۱۰-۴۳۱]
۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۰/۶-عکسی
آغاز: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: گالینگور، ۵گ (۱۴۷-
۱۵۱)، سطور چلیپایی، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳-۱۳۳۶]
- المعاد الجسمانی = شرح رسالة المعاد = اثبات معاد
جسمانی و علم حادث = شرح کلمات الشیخ احمد
الاحسانی فی المعاد / کلام و اعتقادات، فلسفه / عربی
al-ma'ād-ul jismānī = š.-u r.-il ma'ād = esbāt-e ma'ād-
e jesmānī va 'elm-e hādes = šarh-u kalamāt-i al-šayx
aḥmad al-aḥsā'ī fi-l ma'ād
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
rašī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
- تاریخ تألیف: پنجشنبه سلخ رمضان ۱۲۴۰ق
چون مؤلف بر گفته بعضی از اشخاص که اشکالاتی بر استادش
شیخ احمد احسانی (-۱۲۴۱ق) در باب معاد و عود ارواح به
اجساد وارد کرده اند، آگاهی یافته و آن سخنان را بر خلاف
کلمات استادش دیده لهذا این کتاب را در جواب آنها نگاشته
است.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فیقول العبد الجانی و
الاسیر الفانی کاظم بن قاسم الحسینی الرشتی انی قد وقفت علی
کلمات لبعض الاصحاب و فقه الله
انجام: و الله حسبتا و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر ... و
اختلال الاحوال و عدم الکتب و الاسباب عسی الله ان ینفع بها
المؤمنین ... و صلی الله علی محمد و آله الطیبین
[الذریعه ۲۶/۲۱: المعراج؛ ابراهیمی ۳۱۲؛ فهرست کتب مشایخ ۳۱۵ «رساله
در معاد جسمانی»]
۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۱۵۳/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کاتب=مؤلف، تا: پنجشنبه سلخ رمضان ۱۲۴۰ق؛ محشی؛
جلد: تیماج، ۵۸ص (۲-۵۹)، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۱-۱۱۵]
- قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۶۸/۱

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد سی؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276268

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

● **معرفه هیئت الافلاک / هیئت / عربی**

ma'refa-to hiy'at-il aflāk

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

rašī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

نگارنده می گوید آن را در یکی از سفرهایش در بیان هیئت افلاک نگاشتم و آغاز می کند به «ان قلت اخبرنی عن المبادی العالیة قلت لها مقامان» و می انجامد به «الی هنا كتب اعلا الله مقامه». (احمد منزوی)

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فيقول العبد الفقير ... الرشتي. ان هذه كلمات دقيقة رشيقة انيقة كتبها في بعض الاسفار علي كمال اشتغال البال ... و اردت بذلك بيان معرفة هيئة الافلاك بدليل الحكمة ...

انجام: اذ به تميز الاحوال في المبداء و المآل. و اما ساير الكواكب فكلها علي ذلك المثال الا آنها قد خفي لكون كل منها يحكي جهة من جهات.

[اعلام ۱۸۸۴/۳؛ فهرست مشایخ ۱۱۱:۲]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۴۸۸/۴

آغاز: برابر؛ انجام: اذ به تميز الاحوال في المبدأ و المآل و اما ساير الكواكب فكلها علي ذلك المثال الا انها قد خفي لكون كل منها لحكي وجه

خط: نسخ، بی کما، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۱۳ گ (۱۴۵-۱۵۷ پ)،

۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵ سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۸۶]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۶۴/۲۸

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم محمد رحیم بن ابوالحسن الحسینی

العلوی الهمدانی، تا: ۱۲۵۳-۱۲۵۶ ق، جلد: چرم، ۸ گ (۱۸۵-ار-

۱۹۲ پ)، اندازه: ۲۱×۱۵ سم [مؤید: ۱-۱۶۲]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۱۰۰/۳۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «کلمات دقیقه رشيقة انيقة»؛ خط: نسخ یخته،

کا: محمد علی اصفهانی، تا: ۱۲۷۳ ق؛ مصحح؛ [عکسی ف: ۱-

۳۲۴]

۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۷۱۵/۲

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسینی، بی تا [ف: ۱۲۴-]

● **معرفت هیلاج و کدخدای / طالع بینی / فارسی**

ma'refat-e hilāj va kadxodāy

رمال، حیدر بن محمد، ق ۷ قمری

rammāl, heydar ebn-e mohammad(- 13c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۶۳۲/۹

آغاز: بسمله، چنین گوید که من چون غایت مطلوب در نجوم و موالید احکام یافتم در معرفت هیلاج و کدخدای و استخراج عمر

و ازان پدید می آید؛ **انجام**: «هشتم - هفتم - ششم» جدول است تذکر: نام مؤلف با توجه به رایانه آستان قدس ثبت شد؛ خط: نسخ، کا: حیدر بن محمد رمال، تا: ۶۸۰ ق؛ جلد: چرمی، ۲ ص (۱۲۶-۱۲۷)، اندازه: ۲۱/۸×۱۵/۵ سم [ف: ۸-۴۴۰]

● **معرفی تذکره مدینه الادب / تراجم / فارسی**

mo'arrefi-ye tazkere-ye madīnat-ol adab

حسینی نائینی، حسنعلی بن محمد علی، ق ۱۴ قمری

hoseynī nā'īnī, hasan-'alī ebn-e mohammad 'alī(- 20c)

فهرست نام شعرا و معرفی مفصل تذکره مدینه الادب محمد علی بن عبدالخالق عبرت نائینی (۱۲۸۵-۱۳۶۱ ق) است که پسرش حسن آن را در حاشیه برگ های آغازین این نسخه نوشته است. در ص ۲۸ نویسنده به وحید دستگردی ایرادی گرفته که احمد گلچین معانی در ۱۰/۳/۱۳۴۱ ش پاسخ آن را داده است. نسخه اصل مدینه الادب به خط مؤلف در کتابخانه مجلس نگهداری می شود و از سوی کتابخانه به صورت عکسی چاپ شده است.

[تاریخ تذکره های فارسی ۲۰۲/۲-۲۱۸؛ فهرستواره ۱۹۵۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۱/۴

آغاز: مختصات تذکره مدینه الادب و متخلص به حیرت شریف

مصاحبی تهرانی (چون مادر کمینه سیده بودند)؛ **انجام**: و عجب

دارم از این که فراوان هست ولی کسی را یارای خریدن نیست

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسن مصاحبی متخلص به حیرت، تا: با

تاریخ ۱۳۵۹ ق؛ جلد: مقوا، روکش شمع، ۴۳ ص (۲-۴۴ حاشیه)،

۱۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۲۲/۶×۱۸ سم [ف: ۱-۲۹/۷]

● **معرفی تورات / ادیان و مذاهب / عربی**

mo'arrefi-ye towrāt

وابسته به: الکشکول؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۸

به نقل از کشکول شیخ بهائی؛ خط: نستعلیق، کا: نظام الدین احمد

بن تاج الدین علی غفاری مازندرانی، تا: ۱۰۴۸ ق؛ ۱ گ (۵۵)

[مختصر ف: ۷۷۵-]

● **معرفی نامه / اسناد / فارسی**

mo'arrefi-nāme

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۶۷

میرزا مسعودخان مفتاح الدوله ۴۸ ساله با دو دختر از راه بغداد به

هند می رود؛ بی کما، تا: ۴ شوال ۱۳۲۶ ق [نشریه: ۷-۳۳۴]

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد سی؛ به کوشش مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276268

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

tafsīr-e āye-ye 106 sūre-ye mā'ede = jawāb-u masā'il-i mufti-l ḥanafīyya fī baġdād

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

به درخواست: محمود بن عبدالله آلوسی (۱۲۱۷-۱۲۷۰ق)
رساله کوتاهی در تفسیر و تأویل آیه کریمه ۱۰۶ سوره مائده «یا ایها الذین آمنوا شهادة بینکم اذا حضر احدکم الموت...» است. وی در این وجیزه وجوهی از توجیحات نحوی و برخی اختلافات در فروع فقهی بین عامه و خواص را با رد ایرادات بر برخی محققان ذکر می‌نماید. مؤلف تفسیر این آیه به همراه دو مسأله فقهی دیگر را در پاسخ به درخواست ابن آلوس زورائی (ابوالثناء محمود بن عبدالله آلوسی (۱۲۱۷-۱۲۷۰ق)) مفتی حنفیه در بغداد نگاشته، آن دو مسئله فقهی دیگر (که نسخه حاضر فاقد آن است) چنین است: ۱. تحقیق مسأله رضاع، ۲. رفع اختلاف بین حنفیه و شافعیه در معنی قوله تعالی «و أمهاتکم اللاتی ارضعنکم». نسخه (ظاهراً) چاپ نشده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۸۵۸

آغاز: بسمله. هذه لآية الشريفة كما امر جنابكم العالي في غاية الصعوبة اعراباً و نظماً و حكماً؛ **انجام**: و قد كتبت هذه الكلمات في جلسة واحدة مع كمال اختلال البالي و اغتشاش الحال و تراكم الاشغال... ابن ابوالحسن الحسيني الهمداني رحمهما الله. خط: نستعلیق، كا: محمد الرضيع بن ابوالحسن حسینی همدانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ اهدایی: رهبری، مهر، ۱۳۸۶؛ كاغذ: نباتی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گگ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: اعلوم قرآن - ۹۸]

● تفسیر آیه «عم يتساءلون» / تفسیر / فارسی

tafsīr-e āye-ye «'amma yatasā'alūn»

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۹/۸۴

به نقل از خلاصه المنهج كاشانی؛ خط: نستعلیق، بی‌كا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ص ۲ (۱۲۹ - ۱۳۰) [مختصر ف: - ۱۸۵]

● تفسیر آیه العهد / تفسیر / عربی

tafsīr-u āyat-il 'ahd

عاملی فتونی، عبدالمنعم بن عبدالعزیز، ق ۱۲ قمری
'āmelī fotūnī, 'abd-ol-mon'eam ebn-e 'abd-ol-'azīz (-18c)

تفسیری اعتقادی است از آیه کریمه «لا ینال عهدی الظالمین» [سورة البقرة: ۱۲۵]؛ و در آغاز این رساله نه «مقدمه» و نه «فائده» آورده، پس از آن آیه را تفسیر می‌نماید و مباحث اعتقادی

شرح و تفسیر آیه «شهد الله انه لا اله الا هو» به روش عرفا و حکما که به سبب رساله‌های سابق و ادبیات مسجع و متکلفانه است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۸۷/۶

آغاز: الحمد لله الذي من على الانسان بمرسلات الاحسان و اعد له من صلات الامتتان لطائف الحكم فيهن خيرات حسان؛ **انجام**: و قرى انه بالكسر و ان بالفتح على وقع الفصل على الثانى و اعتراض ما بينهما و الله اعلم بحقائق الامور.

خط: نسخ جلی، بی‌كا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر: «العبد المذنب محمد باقر ۱۱۰۸» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶ص (۵۰۵-۵۱۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۳/۱ - ۵۳]

● تفسیر آیه «شهد الله انه لا اله الا هو...» / تفسیر / عربی

tafsīr-u āyat-i «šahid-al lāh anna-hu lā ilāh-a illa hū ...»

مؤلف از اعلام امامیه است. گمان می‌رود که این رساله همان رساله انس التوحید قاضی نورالله شوشتری باشد. رساله‌ای است تحقیقی در تفسیر آیه مبارکه «شهد الله انه لا اله الا هو» (آل عمران، ۱۶) و در آن به رد و ایراد گفته امام فخر رازی در تفسیر کبیرش پرداخته است. با مقایسه این دو رساله می‌توان فهمید که اولاً «انس التوحید» شوشتری مفصل‌تر از این رساله است و ثانیاً فقط قسمت اول آن با این رساله از نظر موضوع و احتمالاً برخی عبارات همانندی دارد ولی کاملاً مثل هم نیست و به نظر می‌رسد فردی با تلخیص و برخی تصرفات از بخش اول همان رساله استفاده کرده است. ولی شکل و بعضاً محتوای آن تفاوت بسیار دارد.

آغاز: الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب و الصلوة على خير من اوتى الحكمة و فصل الخطاب ثم على آله و عترته المعصومين ما دامت السموات مع الارضين اما بعد فقد جرى فيما بين المفسرين كلام فى الآية التى روى فى فضلها انه قال يجاء بصاحبها يوم القيمة

انجام: و تحقيق الكلام لا يسعه المقام و ساعد الى هذه المسئلة ان امهلى الزمان و الله المستعان

چاپ: با تصحيح مهدى فاضل، آفاق نور، شماره ۵، مؤسسه معارف اسلامى امام رضا، قم، بهار و تابستان ۱۳۸۶ش

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌كا، تا: با تاریخ ۱۰۶۷؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ ۴گگ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴ - ۴۱۸]

● تفسیر آیه ۱۰۶ سوره مائده = جواب مسائل مفتی

الحنفية في بغداد / فقه، تفسیر / عربی

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

● تفسیر آیه الکرسی / تفسیر عربی

tafsir-u ayat-il kursī

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

تفسیری باطنی است که به تأویل خاصی از آیات می‌پردازد. این کتاب را در سفر حج هنگامیکه بیست سال از عمر مؤلف گذشته، تألیف کرده و در کلمه و جمله اول از طریق ظاهر و روش معمول مفسران بحث می‌کند و پس از آن با استفاده از تأویل و روش باطنی مفصلی را ذکر می‌کند.

مؤلف در مقدمه می‌نویسد: برخی از نکات دقیق آیه الکرسی را که مفسران و شارحان درک نکرده‌اند به روش تأویل و باطن شرح کردم و آنچه ظاهر بود متعرض نشدم زیرا دانشمندان مطالب بسیار به طریق ظاهر در اطراف این آیه نوشته‌اند و نیاز به این گونه بحث‌ها نیست و برای قشری‌ها کفایت می‌کند. این تفسیر بسیار مفصل و بیش از آیه کریمه «له ما فی السموات و الارض» نگاشته نشده است.

آغاز: الحمد لله الذی اخلی افئدة العارفين لتجلیات ظهوره و انار قلوب السالکین لاشراقات نوره ... اما بعد، فیقول العبد المسکین ... ابن محمد قاسم محمد کاظم الهاشمی النبوی العلوی ... ان هذه کلمات و جیزه کتبتها علی آیه الکرسی.

چاپ: تبریز، ۱۲۷۱ ق

[الدریعة ۳۳۱/۴؛ مشار عربی ۱۹۷/؛ فهرست مشایخ شیخه ۳۳۱/؛ دنا ۱۰۸/۳ (۱۵ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۶۸۳

خط: نسخ، بی‌ک، تا: در عصر مؤلف؛ مصحح، مقابله شده با نسخه سلخ ماه شعبان ۱۲۵۴؛ جلد: تیماج مشکى، ۱۷۰ گگ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۱۴/۵ سم [ف: ۱۷ - ۲۴۳]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۶۰۹ - عکسی

آغاز: برابر؛ انجام: و هو سر الامر بین الامرین. فافهم و این علیه امرک اذ لیس وراء کلام و لیس وراء عبادان قریه. و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

خط: نسخ خوش، کا: ابن محمد کاظم محمد تقی همدانی، تا: دوشنبه ذیحجه ۱۲۵۶ ق؛ ۳۳۳ ص، ۲۵ سطر (۱۷×۷/۵)، اندازه: ۲۱×۱۱ سم [عکسی ف: ۱ - ۷۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۱۶ - ۵۱/۷۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالصمد فردوسی، تا: ۱۲۵۸ ق؛ واقف: محمد صادق شیرازی، تویلت زین العابدین حسینی؛ ۱۳۱ گگ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵ سم [ف: ۲ - ۹۶۷]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۹۲۸

آغاز: برابر

خط: تحریری، بی‌ک، تا: دوشنبه ذیحجه ۱۲۶۰ ق؛ جلد: مقوایی

تیماج مشکى، ۲۲۰ گگ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۶/۵ سم [ف: ۲ - ۵۲]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۳۱/۱ - عکسی

آغاز: برابر؛ انجام: للانوار الاربعة و الطبايع المعتدلة كانت مادتها الى هنا ثم وجد من الآية. و قد فرغ من تسويد هذه النسخة الشريفة [...] پاک کرده شده] فی دارالسلطنه اصفهان.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌ک، تا: ۱۲۶۲ ق؛ جا: اصفهان؛ ۳۲۳ ص (۱-۳۲۳) [عکسی ف: ۱ - ۷۶]

۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۱۸۶/۱

خط: نسخ، بی‌ک، تا: ۱۲۶۲ ق؛ اندازه: ۲۱×۱۳ سم [رشت و همدان: ف: - ۱۵۹۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۴

آغاز: برابر؛ انجام: و أما الرابعة فمن جهة حامليتها للانوار الاربعة و الطبايع المعتدلة كانت مادتها.

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن میرزا حسین، تا: ۱۲۶۳ ق؛ مجدول، محشی؛ ۶۵ گگ، ۳۱ سطر، اندازه: ۳۰×۲۱ سم [ف: ۳ - ۲۷۱]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۷۷۷/۱۰

آغاز: برابر؛ انجام: اما الرابعة فمن جهة حامليتها للانوار الاربعة و الطبايع المعتدلة كانت مادتها.

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد صالح مراغی، تا: ۱۲۶۳ ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۱۵ گگ (۱۱۷ پ-۱۳۱)، ۲۵ سطر (۱۹×۱۰)، اندازه: ۳۰×۱۹ سم [ف: ۱۶ - ۴۲۵]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۴۰۷/۱

آغاز: برابر؛ انجام: و لذا قالوا انه شيخ كبير قاعد على كرسى من الدم و اما الرابعة فمن جهة مليتها للانوار الاربعة و الطبايع المعتدلة كانت مادتها.

خط: نستعلیق، کا: رجبعلی اصفهانی، تا: ۱۶ شعبان ۱۲۶۵ ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۳ گگ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵ سم [ف: مخ: ۱ - ۴۶۴]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۴۱۵/۲ - ۳۲/۱۱۵

آغاز: برابر؛ انجام: واما الرابعة فمن جهة حامليتها للانوار الاربعة و الطبايع المعتدلة كانت مادتها.

خط: نسخ، کا: علی بن محمد صالح خوانساری، تا: ۱۲۶۶ ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲ گگ، ۳۶ سطر، اندازه: ۳۰×۲۱ سم [ف: ۲ - ۹۶۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۹۸/۵

آغاز: برابر؛ انجام: و كذلك اتفاق عمله ليلتين و هذا كله حكم مقتضى تلك الاسباب اذا لم يعرض لها موانع تبطل ذلك ...

خط: نستعلیق، کا: علی بن عبدالکریم خوئی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، افزودگی‌هایی به صورت نظم از سعدی بعد از انجام آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱۳ گگ (۴۹ پ-۱۶۱ پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۹ سم [ف: ۳۷ - ۷۰۳]

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

الخمر و عاق لوالديه و قاطع رحم و مشاحن. قيل يا رسول الله و ما المشاحن؟ قال الصارم.

چاپ: در مجموعه ثانيه از رسائل اعتقاديه مؤلف؛ ضمن مجموعه رؤيت هلال، جلد اول، به كوشش رضا مختاري و محسن صادقي، قم، دفتر تبليغات اسلامي، چاپ سوم، ۱۳۸۸ ش، ص ۴۲۱-۴۳۳

۱. قم؛ مرعشي؛ شماره نسخه: ۵۵۶۵/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۸ گگ (۱۸۴ پ-۱۹۱ پ)، اندازه: ۱۰/۵ × ۱۶ سم [ف: ۱۴-۳۳۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۶۰۶/۲۳

خط: نسخ، کا: محمد کاظم پسر میرزا محمد، تا: ۱۲۴۷ ق، جا: مدرسه جده اصفهان؛ ۸ گگ (۲۶۵ پ - ۲۷۲ ر) [ف: ۵-۳۰۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۷۵/۶

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن ابی الحسن حسینی، بی تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضریبی مقوایی، ۲۱ گگ (۱۰۳-۱۲۳)، ۱۵ سطر (۱۰×۶)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۰×۱۵ سم [ف: ۱۶-۲۷۳]

۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۵/۲۰ فیاض

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج عنابی ضریبی دار، ۹ ص، ۲۶ سطر (۱۷×۸)، قطع: پستی [ف: ۲۱۳]

← اختلاف مذاهب ← كشف الحقایق

● اختلاف مراتب الموجودات بحسب اختلاف

القوالب / فلسفه / عربی

ixtilāf-u marātib-il mawjūdāt bi-ḥasab-i ixtilāf-il qawābil

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

پاسخ به چند پرسش است که روز یکشنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۵۰ به آن پاسخ داده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۱۴/۵

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ پس از این بندی است از جلد ۷ بحار مجلسی (۱۹۴-۲۰۰) و حدیث مفضل (۲۰۰-۲۰۶)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶۳ گگ (۱۳۱-۱۹۳)، ۱۳ سطر (۱۰×۶)، اندازه: ۱۷×۱۱ سم [ف: ۱۳-۳۴۶۵]

● اختلاف المنظر في التحفة حين البحث عربی

ixtilāf-ul-manẓar fi-t-tuḥfat-i ḥin-il-baḥṭ

میرزا الغ بیگ

mīrzā oloq beyg

● اختلاف القراء في سورة الاخلاص / قرائت / عربی

ixtilāf-ul-qurrā' fi sūrat-il-ixlāṣ

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۳۶/۳

بی کا، بی تا؛ ۲ گگ [ف: ۵-۳۰]

● اختلاف القراءت / تجويد / عربی

ixtilāf-ul qirā'āt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۳۸

آغاز: للملكه اسجدوا و باشمام ضم التاء؛ انجام: يقول تم الكتاب يتوفيق الله الملك

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ کاغذ: خنایی، جلد: تیماج، ابعاد متن: ۹×۱۶، اندازه: ۲۰×۱۵ سم [رایانه]

● اختلاف ليلة القدر / كلام و اعتقادات / عربی

ixtilāf-u laylat-ul qadr

خواجهوئی، محمد اسماعیل بن حسین، - ۱۱۷۳ قمری
xājū'ī, mohammad esmā'īl ebn-e hoseyn (- 1760)

تاریخ تألیف: شب ۲ ربیع الاول ۱۱۶۳ ق

رساله در باره تعیین لیلۃ القدر است و با توجه به این که در سراسر کره زمین در زمانی واحد، هلال رؤیت نمی شود و شروع ماه مبارک رمضان در یک زمان نیست، این سؤال مطرح می شود که شب قدر چگونه تعیین می شود و رؤیت هلال در چه نقطه ای ملاک تعیین شب قدر است و آیا ممکن است دو شب قدر باشد؟ همچنین در این که با اختلاف افق و این که شب و روز در مناطق مختلف شرق و غرب عالم با یکدیگر اختلاف دارند، شب قدر که ملائکه در آن فرود می آیند و اعمال بر امام عرضه می شود، مطابق کدام افق خواهد بود؟ در این رساله استدلال می شود بر این که مقدرات طبق افقی خواهد بود که امام در آن زندگی می کند. مؤلف در مجلسی ارتجالاً به این سؤالها پاسخ داده و سپس با مراجعه به ادله همان پاسخ را صواب یافته و مشروحاً در این رساله در ضمن چند «فصل» مرتب ساخته است. عنوان کامل آن چنین است: «اختلاف لیلۃ القدر لسكان المساکن الشرقية والغربية»

آغاز: الحمد لله الذي جعل ليلة من السنة خيراً من ألف شهر و الصلاة على محمد و آله الذين تنزل الملائكة و الروح عليهم ليلة القدر باذن ربهم من كل امر ... و بعد فانی کنت ... محمد بن الحسين المشتهر باسماعيل المازندراني ... في دار ضيافة لنا في صحبة جمع من الاصحاب. فسألني خلال الصحبة و الاختلاط بعض الاحباب عن اختلاف ليلة القدر بالنسبة الى سكان المساکن الشرقية والغربية

انجام: فقيل لرسول الله من هذه الاربعة قال رجل مات مدمن

فرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد دوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276239

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۲